

Stortinget Utanriks- og forsvarskomiteen
0026 OSLO

Dykkar ref.:

Vår ref.:

Dato:

2019/893-4/FD I 1/JAD

28.05.2019

Uttale til representantforslag Dokument 8:140 S (2018-2019) om ei offentlig evaluering av integrert strategisk leiing innan forsvarssektoren

Eg viser til brev frå Utanriks- og forsvarskomiteen av 3. mai 2019 med førespurnad om uttale til Dokument 8:140 S (2018-2019), representantforslag frå stortingsrepresentantane Liv Signe Navarsete, Bengt Fasteraune og Willfred Nordlund om ei offentlig evaluering av integrert strategisk leiing innan forsvarssektoren.

Ved behandling av St. prp. nr. 45 (2000-2001) vedtok Stortinget i juni 2001 å leggje ned Forsvarets Overkommando (FO), og styrke Forsvarets evne til strategisk verksemd gjennom å fysisk samle den nye forsvarsstaben (FST) med Forsvarsdepartementet (FD).

I juni 2002, ved behandlinga av Innst. S. nr. 232 (2001-2002) jf. St. prp. 55 (2001-2002) vedtok Stortinget at forsvarssjefen og dei strategiske funksjonane i FO ikkje berre skulle samlast fysisk, men også integrerast organisatorisk, med FD. Integrert strategisk leiing (ISL) blei etablert 1. august 2003. Hovudmålsetjinga med ISL var å styrkje FDs evne til strategisk og overordna planlegging, leiing og kontroll av Forsvaret, og evna til krisehandtering og internasjonalt samarbeid om sikkerheits- og forsvarspolitik.

Det har sidan etableringa av ISL blitt gjennomført fortløpande justeringar og tilpassingar av modellen, seinast i samanheng med utviklingsprosessar i FD og i sektoren i 2015-2016 og 2018-2019. Dette for å sikre at modellen til ein kvar tid fungerer best mogleg, blant anna tilpassa den sikkerheits- og forsvarspolitiske situasjon.

I Sundvollen-plattformen for regjeringa av Høyre og Fremskrittspartiet, 7. oktober 2013, står det følgjande:

«Evaluere dagens ordning med integrert strategisk ledelse i sektoren med tanke på reform og forbedring. Forsvarssjefens rolle som etatssjef styrkes.»

Regjeringa sine erfaringar med modellen har ført til at ein likevel ikkje så behovet for ei evaluering. Dette blei meldt Stortinget i proposisjonen for ny langtidsplan for forsvarssektoren, Prop. 151 S (2015-2016) «Kampkraft og bærekraft»:

«Integrert strategisk ledelse har lagt et grunnlag for felles situasjonsforståelse i den øverste ledelsen samt god strategisk styring og kontroll i sektoren. Ordningen har i all hovedsak vært viktig for omstillingen av forsvarssektoren så langt, og vil legge et godt grunnlag også for omstillingen i perioden 2017-2020. Regjeringen anser at nåværende modell for strategisk ledelse er hensiktsmessig og skal videreføres med en tydelig vektlegging av ansvar, roller og myndighet.»

Erfaringane syner at den integrerte modellen inneber tettare dialog og betra evne til strategisk planlegging og leiing. Den førar også til felles situasjonsforståing og meir effektive politiske avgjerder og iverksetting av desse. Forsvarssjefen følgjer prosessane heilt fram til avgjerd, fyrst i eigne fagmilitære råd og dernest som del av departementets leiargruppe. Forsvarssjefen si sjølvstendige rolle er godt handtert, og eg opplever at prosessen knytt til forsvarssjefen sitt fagmilitære råd fungerer bra.

Ved å gjennomføre både ei fysisk samling og ei integrering av leiing og strategisk planarbeid i 2003, fekk Noreg ein struktur for den øvste leiing av Forsvaret som var meir på linje med fleirtalet av daverande NATO-land. Det er i dag berre to NATO-land som ikkje har ei form for integrert leiingsmodell. Dagens sikkerheitspolitiske situasjon, med store og raske endringar, forsterkar behovet for tett samarbeid og raske prosessar, frå fagmilitære vurderingar til politisk avgjerd og iverksetjing.

Bakgrunnen for å innføre den integrerte modellen, var blant anna å spare kostnader ved å redusere stabar, dublerande kompetansemiljø og dublerande prosessar for å kunne overføre meir ressursar til operativ verksemd. Dette er argument som framleis gjeld. For å lukkast med den pågåande vidareutviklinga og styrkinga av det norske forsvaret, er vi avhengige av å prioritere ressursar. Vi må organisere strategisk leiing og stabar mest mogleg kostnadseffektivt, og med ein storleik som står i forhold til dei operative styrkane dei skal leie og støtte. Dette er forhold som har blitt lagt vekt på i alle justeringar og tilpassingar av modellen.

Den integrerte strategiske leiinga av Forsvaret har vore viktig for ei effektiv gjennomføring av dei mange reformene i sektoren, og for ei forsvarlig utvikling og forvaltning av langtidsplanane og investeringane innan forsvarsområdet. Som for ein kvar annan organisasjonsmodell, er det samtidig viktig å kontinuerlig justere og forbetre, slik at modellen er best mogleg tilpassa situasjon og behov. Det har også vore gjort med ISL-modellen, seinast i 2018-2019, kor forsvarssjefen si rolle og ansvar er gjennomgått, både når det gjeld strategisk IKT og investeringsprosessen i sektoren. Det er ansvaret mitt som forsvarsminister å sørge for ei formålstenleg intern organisering, med tydeleg klargjering av rollar, ansvar og fullmakt innan vedtekne rammer.

Eg ser på dette grunnlaget ikkje behov for å gjennomføre ei offentleg evaluering av ISL. Dette er også i tråd med den konklusjonen vi trakk i inneverande langtidsplan. Eg har lagt avgjerande vekt på at ordninga blir justert og tilpassa fortløpande, og at erfaringa viser at den dannar grunnlaget for ei svært effektiv samhandling i den strategiske leiinga av Forsvaret.

Med helsing

Frank Bakke-Jensen